

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Redactie en beheer : Mr René Victor, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

ARTIKEL 57bis VAN HET BURGERLIJK WETBOEK.

De wet van 7 Maart 1938 heeft een beschermingsstatuut opgericht over de natuurlijke kinderen. In de toekomst zullen zij onder voogdij gesteld worden. De meest gelukkige uitslagen mogen van voornoemde wet verwacht worden, mitsdien zij met de noodige toewijding toegepast worde.

Het vorenstaande belet nochtans niet dat de wet ernstige gebreken vertoont en dat zij op velerlei gebied tot betwistingen kan aanleiding geven. Eene van die betwistingen, behorende tot het domein van het procesrecht, wenschen we in deze studie te onderzoeken.

De vrederechter is er mede gelast de voogdij over het natuurlijk kind in te richten. Dit veronderstelt dat hij kennis krije van het feit dat een natuurlijk kind geboren werd. De wetgever heeft daartoe behendig het voor de hand liggend middel aangewend en vertrouwd aan den ambtenaar van den burgerlijken stand een informatiezending toe. Artikel 1 der wet van 7 Maart 1938, waarbij een artikel 57bis aan den *Code Napoléon* toegevoegd werd, houdt dan ook voor: « De ambtenaar van den burgerlijken stand die de aangifte van geboorte van een natuurlijk kind ontvangt, moet, binnen drie dagen, den vrederechter daarvan verwittigen ».

De bedoelde verplichting is wettelijk gesanctionneerd. « De ambtenaar van den burgerlijken stand die deze bepaling overtreedt, zoo luidt de bewuste wetsbeschikking verder, wordt gestraft met een geldboete die de 100 frank

niet te boven gaat; in geval van herhaling, kan de geldboete tot het dubbel opgevoerd worden ».

De betwiste vraag kan thans in dezer voege samengevat worden: welke is de bevoegde rechtbank om de in artikel 57bis voorziene sanctie op te leggen aan den nalatigen ambtenaar van den burgerlijken stand? Zal de sanctie toegepast worden door de burgerlijke rechtbank of door de boetstraffelijke rechtbank?

Artikel 50 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat alle overtreding van de voorgaande artikelen door de daarin genoemde ambtenaren vervolgd wordt voor de rechtbank van eersten aanleg, die straft met een geldboete van ten hoogste 100 frank. Alle overtredingen tegen de artikelen 34 - 49, waarmede artikel 79 wordt gelijkgesteld door artikel 63 der hypothecaire wet van 16 December 1851, worden door het openbaar ministerie voor de burgerlijke rechtbank gebracht in de vormen voorgeschreven door het Wetboek van Strafvordering. Alle andere overtredingen door de ambtenaars van den burgerlijken stand gepleegd en door den *Code Napoléon* of door het Strafwetboek voorzien, worden voor de correctionele rechtbank gebracht (L. van Bauwel, *Handboek van het burgerlijk procesrecht*, dl II, Brussel-Leuven, 1936, p. 53-54, nr 299). We zijn dan ook van oordeel dat de in overtreding zijnde ambtenaar dient gebracht voor de boetstraffelijke rechtbank, alhoewel we betreuren dat er geen beschikking bestaat, zooals deze van artikel 63 der hypothecaire wet. De *ratio legis* van arti-

kel 79 en deze van het nieuw artikel 57bis komen immers dermate met elkander overeen en dragen een zoo analogisch karakter, dat ook uniformiteit bij de straftoepassing een harmonieuzer oplossing in rechte ware geweest.

De straf moet dienvolgens naar onze meening toegepast worden door de boestrafelijke rechtbank in toepassing der hooger aangehaalde argumentatie. In de voorbereidende handelingen wordt ook over deze kwestie gehandeld. De heer Orban stelde in de Senaatsvergadering van 30 November 1937 de vraag: « *Quel sera le tribunal compétent ?* » De heer Rolin antwoordde zeer te recht dat het zijns dunkens de correctionele rechtbank zou zijn. De Minister van Rechtswezen, de heer du Bus de Warnaffe, verklaarde alsdan: « *Quand je déposerai mes amendements, je répondrai à la question* ». Achteraf hield hij dan het volgende betoog: « *Votre commission avait prévu une peine de 26 à 100 francs en vue de déterminer la juridiction compétente pour la prononcer. - Nous nous trouvons ici dans une matière analogue à celle qui est régie par les articles 50 et 79 du Code civil et par l'article 63 de la loi hypothécaire* ». Na deze wetsartikelen gelezen te hebben, vervolgde de heer du Bus de Warnaffe: « *C'est l'article 63 de la loi hypothécaire qui dispose in terminus que ces peines sont applicables par les tribunaux civils. C'est pour mettre les dispositions de la loi actuelle en concordance avec les articles 50 et 79 du Code civil et avec l'article 63 de la loi hypothécaire que nous demandons au Sénat de maintenir cette fixation d'une „amende qui n'exède pas 100 francs“* ».

Het amendement strekte er dus toe in artikel 1 der wet de strafbepaling: « van 26 tot 100 frank » te vervangen door: « een geldboete die 100 frank niet te boven gaat ». Daardoor bedoelde de Minister van rechtswezen de bevoegdheid der correctionele rechtbank over te dragen op de burgerlijke rechtbank in analogie met de artikelen 50 en 79 van het Burgerlijk Wetboek en 63 der hypothecaire wet. Is dan de burgerlijke rechtbank toch bevoegd op grond van genoemd argument uit de voorbereidende handelingen?

Op die vraag werd in bevestigenden zin geantwoord door prof. de Page (*Traité élémentaire de droit civil belge*, dl I, Brussel 1939², p. 491, nr 438 ter). « *L'amende prévue par l'article 57bis, zoo schrijft hij, doit être prononcée par les tribunaux civils, et non par les*

tribunaux correctionnels. On objecterait en vain que la juridiction civile n'est compétente qu'à titre de juridiction d'exception, et qu'à défaut de texte précis (comme c'est le cas dans les articles 50 et 79 du Code civil et 63 de la loi du 16 décembre 1851 combinés), c'est la juridiction correctionnelle qui l'emporte (exemple: les articles 68, 192 et 193 du Code civil). Il résulte clairement, en effet, des travaux préparatoires de la loi du 7 mars 1938 (amendement déposé par le Ministre de la justice au Sénat) qu'on a voulu unifier les amendes comminées par les articles 50 et 79 du Code civil et 63 de la loi hypothécaire, d'une part, et l'amende comminée par le texte nouveau, d'autre part. Il s'agit d'une „matière analogue“, a dit le Ministre de la justice, et c'est précisément la raison pour laquelle il a combattu l'amende „de 26 à 100 francs“ proposée par le Sénat, en vue de fixer la compétence. Il en résulte que la volonté du législateur est bien claire, quoique les textes soient muets. Prétendre interpréter ceux-ci à l'encontre de celle-là semble vraiment excessif ». We kunnen met de vorenstaande zienswijze, al gaat ze uit van een zeer gezaghebbend rechtsgeleerde, onze instemming niet betuigen. Wel bevalt artikel 50 van het Burgerlijk Wetboek dat de geldboete van ten hoogste honderd frank toegepast wordt door de burgerlijke rechtbank. Maar die wetsbeschikking geldt alleen voor: « alle overtreding van de voorgaande artikelen ». Ook is de burgerlijke rechtbank bevoegd om de straf toe te passen die artikel 79 in fine van den *Code Napoléon* voorziet, omdat het zesde lid van artikel 63 der hypothecaire wet zich in uitdrukkelijke bewoordingen in dien zin heeft uitgelaten.

De regel is dus wel de volgende: de burgerlijke rechtbank is bevoegd om aan de ambtenaars van den burgerlijken stand een straf op te leggen in de gevallen voorzien in de onmiddellijk aan artikel 50 van het Burgerlijk Wetboek voorafgaande gevallen, alsmede voor de daarna voorziene overtredingen, maar dan slechts alleen wanneer de wet zich uitdrukkelijk in dien zin heeft uitgelaten. Is dat niet het geval, dan is de boestrafelijke rechtbank bevoegd. De omstandigheid dat men de straf bepaalt: « met een geldboete die honderd frank niet te boven gaat » (zooals artikel 79 in fine van het Burgerlijk Wetboek doet) is ter zake allerm minst dienend. Om de burgerlijke rechtbank bevoegd te maken voor overtredingen, voorzien in op

artikel 50 volgende rechtsregelen, is een formeel wettekst noodig. Daar het nieuwe artikel 57bis een dusdanigen formeelen tekst niet bevat, kan de burgerlijke rechtbank dan ook niet bevoegd zijn.

Onze opvatting wordt gedeeld door den procureur des konings te Antwerpen, de heer De Schepper. In zijn rondschriven van 24 Maart 1938 lezen we inderdaad: « In tegenstelling met artikel 50 van het Burgerlijk Wetboek en met artikel 63, laatste alinea, van de wet van 16 December 1851 op de voorrechten en hypotheeken, wordt door het nieuw artikel 57bis aan de burgerlijke rechtbanken de bevoegdheid niet verleend voor de toepassing der boete welke het voorziet; deze straf dient dus, evenals deze van artikels 68, 192 en 193 van het Burgerlijk Wetboek, door de correctionele rechtbanken uitgesproken ». In denzelfden zin hebben zich ook

uitgelaten de heeren Hayoit de Termicourt, procureur-generaal (rondschriven nr 4443C van 19 Maart 1938) en J. Gaeremynck, procureur des konings te Turnhout (rondschriven van 22 Maart 1938). We meenen dat die zienswijze juridisch onbetwistbaar de juiste is. Wel pleit de harmonie in het recht voor een andere oplossing. Wel staan de voorbereidende handelingen formeel een andere zienswijze voor. Met de door voornoemde motieven gesuggereerde oplossing kunnen we ons echter toch niet verzoenen. Immers alleen de wet is met authentieke kracht bekleed. Alleen zij is de plechtige en bindende akte. Hoe belangwekkend de voorbereidende handelingen dan ook zijn mogen, we achten ze toch allerminst in staat om afbreuk te kunnen doen aan gevestigde en onbetwistbare beginselen, die hun steun vinden in de geslotenheid der wetsakte.

Mr Raymond JACOBS.

Kroniek van het Nederlandsche Rechtsleven

OCTOBER-DECEMBER 1939

Dat in het laatste kwartaal van 1939, nadat de eerste noodmaatregelen eenmaal waren getroffen, de Nederlandsche wetgeving geen zeer belangrijke ontwikkeling heeft doorgemaakt, zal niemand verwonderen. Vermelding vraagt op dit gebied alleen het tot stand komen van de wet van 30 December 1939, Stbl. N° 207 tot wijziging van art. 88 1ste lid B.W., waardoor voortaan het huwelijk met den broer of de zuster van de overleden echtgenoot(e) zonder dispensatie mogelijk zijn zal. De wetgevingsgeschiedenis in deze, waarop ik reeds in een vroegere kroniek wees, vindt men onder N° 204 der Bijlagen van het Nederlandsch Juristenblad.

Meer valt te boekstaven uit de literatuur. In mijn laatste kroniek maakte ik reeds melding van de felle oppositie van den Amsterdamschen hoogleraar in het staatsrecht Mr. Dr G. van den Bergh tegen het arrest van den Hoogen Raad van 31 Mei 1939, voorzoover daarbij beslist werd, dat ook de lagere wetgever, de gemeentelijke bij voorbeeld, bepaalde uitingen in druk van gevoelens en gedachten (in casu anti-militaristische) onder strafbedreiging kan verbieden. Zijn bezwaren heeft Prof. van den Bergh thans breder uitgewerkt in N° 33 van den vorigen jaargang van het Ned. Juristenblad. In N° 39 van denzelfden jaargang heeft Mr. F. M. J. Jansen betoogd, dat men de door Prof. van den Bergh bestreden stelling in het arrest niet zou behoeven te lezen. De Hooge Raad zou de gemeentelijke wetgever enkel tot het beperken der persvrijheid bevoegd hebben geacht, in zooverre als het

gaat om propaganda, die de openbare orde bedreigt en daardoor des burgemeesters bevoegdheid tot het geven van noodverordeningen in werking doet treden. Het is waar, dat aldus de casuspositie was, en bovendien heeft deze uitleg veel aantrekkelijks, maar het valt moeilijk hem met de zeer algemeen gekozen bewoordingen van het arrest in overeenstemming te brengen.

Verder behoort hier melding te worden gemaakt van een drietal artikelen in het Nederlandsch Juristenblad van den Amsterdamschen hoogleeraar voor volkenrecht Verzijl, respectievelijk getiteld « Rechtspraakverdrag contra facultatieve clause », « Verandering en uitlegging van den eisch in het internationale proces » en « De Britsch-Fransche represailles », van de beide eerste namelijk, omdat zij gedingen voor het Permanente Hof van Internationale justitie betreffen, aangespannen door de Belgische regeering, het eerste tegen Bulgarije en het tweede tegen Griekenland, en het laatste omdat het opkomt tegen de welbekende voor België zoowel als voor Nederland zoo ingrijpende blokkade-maatregelen der Westelijke mogendheden.

Uit de rechtspraak valt aanstonds te noemen het arrest van den Hoogen Raad van 1 Februari 1939 (N° 841 der jurisprudentie-uitgaven, met noot van Scholten). Het betreft een belastingkwestie, maar is ook buiten deze materie interessant als een bijdrage tot het leerstuk der *fraus legis*. Eenige broers en zusters hadden aan een neef elk tweeduizend gulden geschonken en gelijktijdig elk een gelijk bedrag geschonken aan het meisje, waarmede die neef zes dagen later was getrouwd. Nu zijn schen-

kingen tot tweeduizend gulden vrij van schenkingsrecht. Art. 67 der Successiewet echter bepaalt, dat schenkingen aan gehuwde personen voor wat het schenkingsrecht betreft geacht worden aan een hunner gedaan te zijn. De ontvanger der Registratie betoogde nu, dat hier in fraudem legis was gehandeld, daar het doel der ooms en tantes kennelijk geweest was om aan het te vormen gezin elk vierduizend gulden te schenken en de daarvoor verschuldigde rechten te ontduiken. In geen van drie instanties echter had hij succes. De Hoge Raad stelde hem in het ongelijk met de eenvoudige redeneering, dat het verschil tusschen hetgeen hier gebeurd was en een werkelijke schenking aan echtelieden te groot was om de voor het laatste geval geschreven bepaling toepasselijk te maken, daarbij wijzende op de mogelijkheid dat de toekomstige echtgenooten over het ten geschenke ontvangene anders zouden hebben beschikt dan ten bate van het gezin of dat het huwelijk niet zou zijn doorgegaan. Scholten in zijn zeer uitvoerige noot grijpt deze gelegenheid aan voor belangrijke theoretische beschouwingen over de *fraus legis* in het algemeen, waarbij hij vooral erop wijst, hoe van de gevallen, waarop men deze rechtsfiguur zou kunnen toepassen, een groot gedeelte zich ook laat brengen onder de begrippen van schijnhandeling of van gevallen, waarin een wetsbepaling analogisch toegepast dient te worden, maar niettemin een kleine groep van casus-posities overblijft, waarvoor alleen het beginsel der *fraus legis* de passende oplossing geeft, namelijk die gevallen, waarin men van analogische wetstoepassing niet kan spreken omdat niet alleen de gelijkenis tusschen het te beoordeelen en het door de wet voorziene geval, maar ook de bedoeling van wetsontduiking bij het toepassen van het wetsvoorschrift gewicht in de schaal legt, en niet van schijnhandeling, omdat bij voorbeeld door de medewerking der overheid de geldigheid van de verrichte handeling in het algemeen niet betwist kan worden. Als voorbeeld van het laatste wijst hij op de mogelijkheid, dat een echtpaar om het reeds genoemde art. 67 te ontduiken zou scheiden van tafel en bed en zich na het ontvangen elk van hun deel der schenking weer verzoenen.

Op het gebied van het internationaal privaatrecht beweegt zich het arrest van 2 Februari 1939 (N° 848 met noot van Meijers). Een Duitsch echtpaar had in Duitschland een «Erbvertrag» gesloten, waarbij onder andere een legaat aan een Duitsche bloedverwant was toegekend. Na het overlijden van den man verhuisde de vrouw naar Nederland en maakte daar een testament, waarbij zij alle vroegere beschikkingen herriep. Na haar dood vorderde de «Berufsvormundschaft», die opkwam voor de minderjarige dochter van den oorspronkelijken legataris uitkeering van het legaat. De bij het Nederlandsche testament van de vrouw ingestelde executeur weigerde uitkeering zich op het standpunt stellende, dat het bij het «Erbvertrag» gemaakte legaat door het latere testament was herroepen, wat zijns inziens zoowel naar Nederlandsch als naar Duitsch recht het geval zou zijn. De rechtbank stelde hem

in het gelijk, daarbij als het voor de geldigheid van de herroeping toepasselijke recht het Duitsche beschouwend. De «Berufsvormundschaft» ging in beroep met het gevolg, dat het Hof de standpunten van beide partijen even onjuist verklaarde en besliste, dat de vraag der herroeping in het geheel niet aan de orde komen kon, daar art. 977 van het Burgerlijk Wetboek wederkeerige testamenten verbiedt en van openbare orde is, zoodat de Nederlandsche rechter aan dit testament geen gevolg kan verleen. Beide partijen gingen in cassatie, de «Berufsvormundschaft» principaal, de executeur incidenteel en reeds op het eerstgenoemde beroep werd het arrest van het Hof vernietigd. De Hoge Raad overwoog, dat de bepaling, die wederkeerige testamenten verbiedt een vormvoorschrift is en dus alleen voor in Nederland gemaakte uiterste wilsbeschikkingen geldt en dat er alleen dan grond zou zijn aan een dergelijke handeling, in Duitschland verricht, rechtsgevolg hier te lande te ontzeggen «indien het erkennen van elders aldus tot stand gekomen uiterste willen, zou indruischen tegen de grondslagen van de Nederlandsche rechtsorde», waarvan naar 's-Hoogen Raads oordeel geen sprake was. De zaak werd dus naar het Hof teruggewezen.

Het arrest van 10 Februari 1939 (N° 851 met noot van Scholten) beslist het geval van een stilzwijgend voortgezette huur van een huis, in welk geval volgens art. 1623 B.W. «de huurder wordt geacht het gehuurde op dezelfde voorwaarden te blijven behouden, voor den tijd welke het plaatselijk gebruik medebrengt en kan hij het verhuurde niet verlaten noch daaruit gezet worden dan na een tijdige opzegging overeenkomstig het plaatselijk gebruik gedaan». Bij de onderhavige huurovereenkomst nu was een bijzondere bepaling omtrent de opzegging gemaakt, volgens welke bepaling die opzegging tusschentijds met een termijn van een maand zou kunnen geschieden. De vraag was nu, of na de stilzwijgende verlenging deze korte opzeggingstermijn bleef gelden of de blijkbaar langere van het plaatselijk gebruik. De Hoge Raad antwoordde in eerstgemelden zin. Het plaatselijk gebruik geeft hier slechts aanvullend recht, de bijzondere opzeggingsregeling behoort tot de voorwaarden, die van de oorspronkelijke overeenkomst op de verlengde overgaan.

Twee arresten, die men geneigd is in onderling verband te bezien zijn die van 9 Februari 1939 (N° 865) en 28 April 1939 (N° 866), beide voorzien van een noot van Meijers. Beide toch raken zij het zoo belangrijke en in het Nederlandsche recht nog zoo overdreven vraagstuk van het causale of abstracte karakter der eigendomsoverdracht. Zij «raken» dat vraagstuk; tot een afdoende beslissing is het ook ditmaal niet kunnen komen. Het eerste arrest betrof een wissel, waarop na protest van non-betaling een blanco endossement was gesteld. Zulk een endossement, op dat tijdstip gesteld, heeft, gelijk de Hoge Raad in dit arrest, trouwens in overeenstemming met de heerschende opvatting besliste, slechts het karakter van een cessie. De acceptant, tot betaling aangesproken, ontkende, dat de houder schuld-

eischer was geworden, daar een rechtsgeldige titel van eigendomsovergang zou ontbreken en de houder slechts een strooman van den endossant zou zijn. Nadat reeds de rechtbank hem op een anderen grond niet ontvankelijk verklaard had, zag de houder tot zijn nadeel dit verweer door het Hof aanvaarden. In cassatie kwam hij hiertegen op in nauwe aansluiting aan de vroeger door Scholten verdedigde opvatting, dat zoolang de cedens zich niet tegen betaling aan den cessionaris verzet, de gecedeerde met den titel der cessie niets te maken heeft. De Hoge Raad verwierp deze leer en besliste, dat de schuldenaar zich erop mag beroepen, dat de cessie een rechtsgeldigen titel ontheert en dat de cessionaris dus niet schuldeischer is geworden. De bewoordingen van het arrest, speciaal het gebruik van het woord «rechtsgeldig» schijnen op een partijkeuze voor de causale opvatting althans ten aanzien van de cessie te wijzen, echter merkt Meijers in zijn noot op, dat deze conclusie in het gegeven geval toch gewaagd zou zijn, omdat de gedaagde betoogd had, dat er in het geheel geen handeling had plaats gevonden, waarvan de bedoeling zou zijn geweest om de vordering over te dragen, zoodat deze ook volgens de abstracte leer niet zou zijn overgegaan.

Het tweede genoemde arrest beslist met zooveel woorden, dat in ieder geval ten aanzien van octrooien het abstracte stelsel van overdracht geldt, zoodat — daarop kwam het in het te beslissen geval aan — de latere ontbinding wegens wanprestatie van de overeenkomst, op grond waarvan het octrooi was overgedragen, die overdracht niet te niet doet. De Hoge Raad baseert zijn beslissing geheel op de geschiedenis van art. 38 der Octrooiwet. Meijers in zijn noot echter betoogt, dat die geschiedenis alleen werkelijk overtuigend is, indien men ook in het algemeen het abstracte stelsel huldigt en beschouwt dan ook het arrest als een nieuw bewijs ten gunste van deze laatste, door hem aangehangen opvatting.

Ik maakte reeds melding van de rechtspraak van den Hoogen Raad betreffende buitenlandsche bepalingen tot het te niet doen van goudclausules (arrest van 13 Maart 1936, N° 281), die kort samengevat hierop neerkomt, dat zulke clausules als strijdig met de openbare orde hier te lande buiten toepassing moeten blijven in die gevallen, waarin de schuldeischer recht heeft op betaling in Nederland. Die rechtspraak is gehandhaafd bij de arresten van 28 April en 26 Mei 1939 (N°s 895 en 896), niettegenstaande inmiddels ook Nederland eveneens een voorschrift bezit tot het krachteloos verklaren van zulke clausules, dat echter alleen geldt voor «binnenlandsche overeenkomsten». Merkwaardiger dan door deze beslissing is het tweede der genoemde

arresten doordat het tevens een beslissing geeft over het beroep op overmacht van een Duitschen debiteur, die zich de volgens Duitsch recht noodige bewilliging om de goudclausule na te leven had zien weigeren. De Hoge Raad besliste, dat noch het daaruit voortvloeiende verbod om de goudclausule na te leven noch de weder uit dat gebod volgende feitelijke onmogelijkheid om dat te doen als overmacht konden worden erkend, daar dan langs een omweg een met onze openbare orde strijdige regeling hier toch toepassing zou vinden. Meijers in zijn noot merkt op, dat men uit deze beslissing zeker niet de slotsom zal mogen trekken, dat een buitenlandsch wettelijk voorschrift nimmer overmacht zou kunnen zijn, een beginsel dat met de algemeene overmachtsleer en zelfs met enkele bepalingen, die voor het zeevervoer de gevolgen van zulke voorschriften juist wel als overmacht behandelen in strijd zou zijn. Naar zijn meening zal men de werkingsfeer der beslissing moeten beperken tot verbintenissen tot voldoening van een geldsom in Nederland, waarbij immers de schuldeischer zich door executie zelf het verschuldigde verschaffen kan.

Meer dan één merkwaardigheid levert het arrest van 20 April 1939 (N° 944 met noot van Meijers) op. Het ging hier om de vraag, of het woord «véritable» dat door een bepaalde fabriek sedert lang ter aanduiding van haar eau de Cologne werd gebruikt, als merk kon gelden. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, de overheidsinstantie bij welke in Nederland de inschrijving van merken plaats vindt, had in dit geval de inschrijving geweigerd op grond, dat het woord als eenvoudige kwaliteitsaanduiding geen onderscheidend vermogen kon hebben. De fabrikant kwam hiertegen bij den rechter op, verloor het geding voor de rechtbank, maar bleef overwinnaar voor het Hof en vervolgens ook in cassatie, waar de Hoge Raad besliste, dat, nu het Hof feitelijk had vastgesteld, dat «door het langdurig en ruim verspreid gebruik van het woord door een producent de oorspronkelijke beteekenis daarvan was verdrongen», de beslissing dat het woord daardoor als merk bruikbaar was geworden, juist was. Meijers in zijn noot merkt op, dat zich hier het eigenaardige geval voordoet, dat indien een der vier andere Hoven feitelijk vast zou stellen, dat het woord «véritable» dezen ontwikkelingsgang nog niet geheel heeft doorgemaakt (wat niet zoo heel lang geleden door twee verschillende inderdaad was geschied), tegen deze feitelijke beslissing in cassatie niet zou kunnen worden opgekomen en het merk dus in sommige ressorten wel in andere niet als zoodanig zou gelden. De principieele beslissing van den Hoogen Raad is overigens in overeenstemming met wat in de voornaamste landen wordt aangenomen.

G. E. LANGEMEIJER.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
"HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD" !!!

RECHTSPRAAK

137

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 25 Januari 1939.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheeren : MM. De Ridder en Van der Donckt.

Adv. Gen. : M. Leperre.

Pleiters : Mrs E. Vrints en H. Van der Mensbrugghe.

HYPOTHEEK. — KREDIETOPENING. — RANG-REGELING.

De wet van 15 April 1889 ingelascht in artikel 80 der wet van 16 December 1851, laat toe hypotheek te verleenen voor eene kredietopening, welke rang bekomt op den datum der inschrijving, ongeacht de tijdstippen waarop de door de kredietgever aangegane verplichtingen worden uitgevoerd.

Nochtans wordt het vereischt dat de kredietgever de uitdrukkelijke verbintenissen neme hetzij gelden of effecten, hetzij koopwaar of andere waarden ter beschikking te stellen van den kredietnemer; zooniet zou er geene aanleiding bestaan tot tegenprestatie vanwege dezen laatste betrekkelijk de delging van het verleend krediet en geen grond aanwezig zijn voor het toestaan eener hypothecaire waarborg.

In geval van loutere hypotheekstelling toegestaan als waarborg voor toekomstige verbintenissen kan deze, in geval van rangregeling, slechts in aanmerking komen van af den dag waarop deze verbintenissen zouden ontstaan zijn, daar geene hypotheekstelling, uit haar aard zelve van bijkomende verbintenis zonder hoofdverbintenis denkbaar is.

Société Hypothécaire Belge t/ Hamandjian.

Overwegende dat respectievelijk op 11 Oogst 1927 en op 21 Maart 1929 in gevolge akten van hypotheekstelling van 2 Augustus 1927 en 4 Maart 1929 een hypothecaire inschrijving ten beloope van 60.000 frank ten gunste van beroepene en van 125.000 frank ten bate van beroepster in hoofdsom genomen op een eigendom toehoorende aan Spiegel;

Overwegende dat naar aanleiding van den gedwongen verkoop van den belasten eigendom de rangregeling der hypothecaire schuldeischers met betrek op de verdeling van den koopprijs aan het oordeel van den eersten rechter onderworpen werd en deze bij vonnis waartegen beroep aan beroepene den voorrang zijner door hypotheek gewaarborgde schuldvordering op die van beroepster heeft toegekend;

Overweegende dat appellante het recht van beroepene op voorrang betwist;

Dat, naar zij beweert, met de hypothecaire inschrijving door geïntimeerde ingeroepen geene reke-

ning dient gehouden daar de hypotheekstelling die het voorwerp heeft gemaakt van de akte van 2 Maart 1927, bij gebrek aan het bestaan van hoofdverbintenis, waardeloos is;

Overwegende dat volgens de eerste rechter dergelijke verbintenis voortspuit uit eene kredietopening bij de bewuste akte zelve door geïntimeerde aan Spiegel toegestaan;

Overwegende dat in de eerste plaats tot de geldigheid eener kredietopening vereischt wordt dat door den kredietgever de uitdrukkelijke verbintenis worde aangegaan, 't zij gelden, effecten, 't zij koopwaar, 't zij andere waarden ter beschikking te stellen van den kredietnemer; dat zooniet geene aanleiding bestaat tot tegenprestatie vanwege dezen laatste betrekkelijk delging van het verleend krediet en geen grond aanwezig is voor het toestaan eener hypothecaire waarborg;

Overwegende dat de hypotheekstelling, volgens de betwiste akte, geschiedde : « tot waarborg der » teruggave van alle sommen zoo in kapitaal als in » intresten en aanhoorigheden die zouden kunnen » verschuldigd zijn door genoemden heer Spiegel » voor een bedrag van 60.000 frank, 't zij hoofdens » leeningen van geld, voorschotten, beloftens, levering van koopwaren of uit welken anderen hoofde » het ook weze » ;

Overwegende dat hierdoor slechts een waarborg wordt bedoeld die beroepene zich heeft willen verschaffen met betrek op gebeurlijke schuldvorderingen tegenover den hypotheekverleener, zonder dat geïntimeerde zich tegenover dezen laatste tot het leveren van gelijk welke prestatie heeft verbonden;

Overwegende dat derhalve hier van geene kredietopening in den wettelijken zin kan sprake zijn, en dat dienvolgens geen verbintenis vatbaar voor hypothecaire waarborg in dergelijke overeenkomst te vinden is;

Overwegende dat in weerwil van de bewering van beroepene het bestaan van een kredietopening evenmin bewezen werd door het uittreksel der boekhouding van beroepene, waarin te dien opzichte geen enkel beslissend element voorkomt; dat de verhandelingen tusschen Spiegel en beroepene blijken zich te hebben bepaald bij eenvoudige aankopen wier regeling, verre van op loopende rekening te worden ingeschreven doorgaans het voorwerp van een afzonderlijke betaling hebben gemaakt;

Overwegende dat dus met rede appellante uit dien hoofde aan de hypotheekstelling alle waarde en aan de inschrijving alle uitwerksel betreffende de rangregeling ontkent;

Overwegende dat voor zooveel de betwiste hypotheekstelling gelden moest als waarborg voor toekomstige verbintenissen zooals in de akte voorzien, de rang der hypotheek slechts in aanmerking kon komen van af den dag waarop deze verbintenissen zouden ontstaan zijn daar geene hypotheekstelling, uit haar aard zelve van bijkomende verbintenis zonder hoofdverbintenis denkbaar is;

Overwegende dat daaromtrent beroepene niet bewijst dat de door hem overgelegde schuldvoordering voor dewelke hij den voorrang opeischt ten zijnen gunste bestond voor 21 Maart 1929, datum waarop beroepster haar inschrijving had genomen;

Dat dus te dien opzichte insgelijks den voorrang aan appellante toekomt, en den eisch van beroepene evenmin kan ingewilligd worden;

Overwegende dat de door beroepster overgelegde schuldvoordering nagenoeg het gansche bedrag der te verdeelen koopsom zal opslorpen en het aldus onverschillig is geworden te weten, vermits de betwisting slechts betrek heeft op de rangregeling, tot welk beloop de schuldvoordering van beroepene dient in aanmerking te komen;

Dat het incidenteel beroep, dat het vaststellen van dit bedrag beoogt, dus zonder belang is geworden en derhalve dient verworpen.

Om deze redenen :

Het Hof, gehoord ter openbare terechtzitting het eensluidend advies van den heer advocaat-generaal Leperre, alle niet uitdrukkelijk toegewezen besluiten ontzeggende, verklaart het beroep gegrond en doet dienvolgens het bestreden vonnis te niet, opnieuw beslissende zegt dat de schuldvoordering door appellante geëischt en ingediend ter griffie op 6 December 1934, voorrang zal hebben in de rangregeling op die van beroepene en dat haar bijgevolg eersten rang in de rangregeling van de te verdeelen koopsom van 135.900,52 frank zal toegekend worden voor de som van 120.968,60 frank hoofdens ontleend kapitaal, met intresten, vergoeding en kosten, vermeerderd met de wettelijke intresten op deze sommen van af den dag der openbare verkooping, zijnde 15 Juni 1933 tot den dag der betaling, en met het bedrag der kosten van de voorbereiding der schuldvoordering volgens taxatie, kosten waarvan de afscheiding zal toegestaan worden ten bate van Meester Maes, avoué, die ze heeft aangevraagd en verklaard heeft ze te hebben voorschoten, verwijst beroepene in de overige kosten zoowel van eersten aanleg als van beroep.

138.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

14 Juli 1939.

Voorzitter : M. Réard.

Rechters : MM. Van Caenegem en Thoné.

Op. Min. : Mr Marcel Kemp.

COMMISSIE VAN OPENBAREN ONDERSTAND. — GENEESHEER. — VORDERING IN BETALING VAN HONORARIA.

De wetgever heeft niet het minste verbod opgelegd aan de Commissies van Openbaren Onderstand betalende zieken, zelfs vreemd aan hunne gemeente, in hun hospitalen of klinieken te verzorgen.

Een geneesheer verbonden aan dergelijke kliniek is gerechtigd ten persoonlijken titel zijn honoraria te vor-

deren van de Commissie van Openbaren Onderstand eener vreemde gemeente wegens verstrekte heelkundige bewerkingen aan behoeftige patiënten hem in opdracht dezer Commissie toevertrouwd.

Voncken t/ C. O. O. van de Gemeente Rutten.

Overwegende dat de eisch ingeleid bij geboekt exploit van deurwaarder Philips te Tongeren, in dato 22 Maart 1938, voor doel heeft de commissie van Openbaren Onderstand der gemeente Rutten te hooren veroordeelen tot betaling aan aanlegger Dokter J. Voncken, eener som van 11.500 frank verschuldigd uit hoofde van honoraria voor heelkundige bewerkingen en persoonlijke verplaatsingskosten daarmee gepaard gaande door laatstgenoemde uitgevoerd in de jaren 1929, 1930, 1931, 1932, 1933 en 1936 in het hospitaal te Tongeren op behoeftige inwoners der gemeente Rutten en dit in opdracht van verweerster;

Overwegende dat aanlegger thans verklaart afstand te doen van het geding destijds tegen verweerster ingeleid en meer bepaaldelijk bij exploit van 18 November 1933 ingeschreven op de rol onder nummer 10632 en beslecht door vonnis van 14 December 1933, bij verstek geveld en niet beteekend;

Overwegende dat het blijkt uit de bestanddeelen der zaak en overigens niet betwist wordt, dat verweerster als dusdanig nooit en dit ondanks de schikkingen desbetreffend bevat bij de wet van 10 Maart 1935, eenig akkoord omtrent de behandeling der behoeftigen, welke onder haar wettelijk verplichte bescherming vallen, getroffen heeft met de Commissie van Openbaren Onderstand van Tongeren aan wier hospitaal aanlegger, als chirurg gehecht is, dat hij, bij gebreke van een dergelijk akkoord, de commissie van Openbaren Onderstand van Tongeren niet kan aanzien worden als handelende in uitvoering der zending waarmee de op haar toepasselijk organieke wetten van 27 Nov. 1891 en van 10 Maart 1925 haar enkel restrictief, ten opzichte van haar onderhoorigen gelast, dat het overigens spruit uit de parlementaire betwistingen omtrent de wet van 10 Maart 1925 dat de wetgever aan de Commissies van Openbaren Onderstand niet het minste verbod heeft opgelegd, betalende zieken, zelfs vreemd aan haar gemeente, in hun hospitalen of klinieken te verzorgen;

Overwegende dat ter zake, aanlegger enkel en alleen zijn honoraria vordert ten persoonlijken titel, voor de hem verstrekte heelkundige bewerkingen, niet inbegrepen alle andere kosten welke inbaar waren door de Commissie van Tongeren zelf en haar ook reeds betaald werden door verweerster, zoodat in die voorwaarden de door verweerster voormelde ingeroepen wetgevingen of onderrichtingen, daarmee in verband, welke de Commissie van Openbaren Onderstand beheeren, ter zake niet toepasselijk zijn en de subtiële bedenkingen van verweerster desbetreffende in haar besluiten bevat, als niet dienend, noch oordeelkundig ter zake behoorend, dient afgevoerd te worden;

Overwegende dat het vaststaat dat verweerster voorheen, altoos haar onderhoorigen ter behandeling naar het hospitaal te Tongeren stuurde en zelf het bewijs bijbrengt dat zij nog op 27 November 1930 en voor 't laatst, op 7 September 1931; per giroverkeer respektievelijk 750 fr. en 3.335 fr. aan aanlegger opzond voor honoraria hem persoonlijk verschuldigd en betreffende patiënten door haar aan 't hospitaal te Tongeren toevertrouwd; dat zij hierbij en nimmer nadien officieel het minste voorbehoud gemaakt heeft nopens verder mogelijke patiënten van haar afhankelijk; noch nopens de gebeurlijke diensten in verband hiermee te presteren door aanlegger;

Overwegende dat zij thans niet betwist dat de gevorderde honorariaposten, werkelijk heelkundige bewerkingen, door aanlegger uitgevoerd, betreffen en dat zij het evenmin aandurft op formeele wijze den behoeftigen staat der daarbij behandelde patiënten in twijfel te trekken, dat zij niet eens besluit, noch tracht of vraagt te bewijzen, dat een der bijgestane patiënten voldoende bezit of betaalkracht zoude hebben opdat aanlegger deze persoonlijk zoude aanspreken in hun vermogen; dat zij het ook niet eens aangedurfd heeft een dezer ten hare ontlaste in vrijwaring te roepen dat uit deze gedachtenorde dan ook dient besloten tot een ter zake afdoend vermoeden dat kwestige tusschenkomst van aanlegger zich enkel, in opdrachten van verweerster, tot behoeftigen heeft bepaald en laatst genoemde dan ook te rechte, ten overstaan van dit vermoeden, gerechtigd is verweerster, ingevolge de op haar berustende wettelijke verplichting in betaling te dagvaarden;

Overwegende dat de vaststaande prestaties van aanlegger, ongetwijfeld op vergoeding mogen aanspraak maken, dat aanlegger echter in gebreke blijft eenig bewijs te brengen als zouden de door hem gevorderde posten: 1) Louis Ghysen, saldo 500 frank en 2) Bos-Brugmans 650 frank niet volledig begrepen geweest zijn in de laatste afrekening van 3.335 frank door verweerster, op 7 September 1931, uitbetaald; dat deze beide posten reeds op voornoemde afrekening voorkomen en aanlegger zelf bij schrijven van 19 Mei 1931, voor deze voorgaande operaties aan den heer Secretaris van verweerster liet weten: « la somme que vous pouvez verser à mon compte chèques constitue donc la part des honoraires que votre commission prend à sa charge » dat dus deze posten ofwel reeds betaald zijn, ofwel aanlegger aan elk desbetreffend te betalen saldo verzaakt heeft;

Dat de gevorderde som zich dus herleidt tot 11.500—(150+500)=10.350 frank;

Overwegende dat zoo aanlegger ter zake door geen tarief gebonden was laatst genoemd gevorderd bedrag echter als overdreven voorkomt ten overstaan den behoeftigen toestand der patiënten en rekening houdende met het «menschlievend karakter van het midden waarin aanlegger zijn vooral humanitaire beroep uitoefent, dat het dan ook «in casu» gepast en billijk is het nog verschuldigd bedrag «ex aequo et bono» op 5.000 fr. te beramen;

Overwegende dat ter zake, de verjaring door

art. 2272 van het Burgerlijk Wetboek vooropgezet ten onrechte wordt ingeroepen, dat deze verjaring enkel gegrond is op een vermoeden van betaling en verweerder niet eens beweert te hebben betaald, doch beweert er niet toe verplicht te zijn, (Zie Rép. Prat. V° Prescription Nrs 665-666);

Dat om de beweegredenen hierboven aangehaald is den tegeneisch van verweerster van allen ernst ontbloot en ook van zelfsprekend ongegrond;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting en bij tegenspraak, alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende, verleent akte aan aanlegger dat hij verklaart afstand te doen van het geding door hem ingeleid door dagvaarding van 18 November 1933, ingeschreven op de rol nummer 10632 en beslecht door vonnis van 14 December 1933, bij verstek gewezen en niet beteekend;

Verklaart den eisch door aanlegger ingesteld ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt dienvolgens verweerster te betalen aan aanlegger de som van 5.000 fr. samen met de gerechtelijke intresten;

Wijst hem af voor het overige van zijn eisch;

Verklaart den tegeneisch van verweerster ongegrond en wijst hem af;

Veroordeelt verweerster tot de kosten des geding;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling.

139

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

10 Juli 1939.

Voorzitter : M. Simons.

Rechters : MM. Walckiers en Seghers.

Pleiters : Mrs Discart en Raskin.

RECHTSPLEGING. — VONNIS BIJ VERSTEK. — GELIJKTIJDIG VERZET EN BEROEP. — LAAT-TIJDIGHEID VAN VERZET. — BEROEP ONTVANKELIJK.

Bij gelijktijdig inspannen van verzet en beroep tegen een verstekvonnis, is de regel «electa una via» niet toepasselijk wanneer het verzet laattijdig werd ingesteld en is het beroep ontvankelijk niettegenstaande er over het verzet nog geen uitspraak werd geveld. Naar een algemeen gebruik is de pacht prijs draagbaar.

Geens-Luyten t/ Luyten.

Gezien de stukken, waaronder de regelmatige uitgifte van het bestreden vonnis dat den 17 December 1938 bij verstek uitgesproken werd door den Heer Vrederechter te Aarschot;

Aangezien den 13 December 1938 de beroepene, door exploit van deurwaarder Cochinaux in verblijf te Aarschot, den beroeper dagvaardde om den 17 December 1938 voor den Heer Vrederechter van Aarschot te verschijnen;

Aangezien de beroepene voor den eersten rechter tegen den beroeper de volgende veroordeelingen vorderde :

in eene som van 400 frank, zijnde de pacht prijs van een stuk land Langdorp, sectie G, nummer 25; dat de beroeper er sedert 1914 in pacht houdt van den beroepene;

in eene som van 40 0 frank ten titel van schadevergoeding uit hoofde van vervroegde verbreking der pacht overeenkomst;

in een som van 150 frank zijnde het bedrag van een onderhoudsgeld vervallen den 1 Augustus 1938 en aan beroepene verschuldigd op grond van een overeenkomst de dato 1 Mei 1926;

in het ter beschikking stellen van het land op 31 December 1938;

in de verbreking van de pacht overeenkomst;

Aangezien de beroeper verstek maakte voor den eersten rechter; dat bij verstekvonnis van 17 December 1938 de vorderingen van den beroepene ingewilligd werden;

Aangezien door exploit van voormelden deurwaarder Cochinaux in dato 3 Januari 1939 het vonnis aan den beroeper betekend werd;

Aangezien door exploit van zelfden deurwaarder de beroeper in dato van 11 Januari 1939 verzet maakte; dat dit verzet als laattijdig en niet ontvankelijk werd afgewezen bij vonnis van 6 Februari 1939;

Aangezien echter den 3 Februari 1939 de beroeper door exploit van deurwaarder Cochinaux hooger beroep instelde tegen het verstekvonnis van 17 December 1938;

Aangezien beroepene concludeert tot de niet ontvankelijkheid van dit hooger beroep : a) om reden dat er een verzet gemaakt was tegen het bestreden vonnis en dat eerst hooger beroep kon ingesteld worden na de beslissing op verzet; b) om reden het bestreden vonnis in laatsten aanleg gewezen is;

Aangezien de eerste exceptie van niet-ontvankelijkheid van het hooger beroep niet kan aangenomen worden; dat immers het verstekvonnis van 17 December 1938 betekend werd den 3 Januari 1939; dat het verzet gedaan werd den 11 Januari 1939; dat op grond van artikel 20 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging dit verzet laattijdig was; dat het vermogen aan den Vrederechter toegekend door artikel 21 van het voormeld wetboek om in sommige gevallen te ontslaan van het verval wegens laattijdig gedaan verzet niet wegneemt dat het verzet in zake laattijdig was; dat men derhalve niet ernstig van samenloop van twee verhalen spreken kan;

Aangezien men ten andere aanneemt dat bij tijdig gedaan verzet ook ten conservatoiren titel hooger beroep kan ingesteld worden tegen hetzelfde vonnis; dat overigens de meening van sommige auteurs die samenloop van beide verhalen als niet geoorloofd aanzien op geen uitdrukkelijke wetsbepalingen steunt;

Aangezien de tweede exceptie van niet ontvankelijkheid geen steek houdt;

Aangezien de vordering tot betaling van ver-

vallen pacht prijs, de vordering tot schadevergoeding en de vordering tot verbreking steunen op eenzelfde rechtsgrond, te weten : de pacht overeenkomst tusschen partijen; dat de bedragen dier drie vorderingen dienen samen gevoegd (art. 26 wet 25 Maart 1876);

Dat het ter zake gaat over de verbreking der vigeerende pacht overeenkomst dit is : dat er zou worden gezegd dat die overeenkomst in de toekomst geen uitwissel meer hebben zoodat op grond van artikels 1775 en 1776 (pacht wet 1928) van het burgerlijk wetboek de beroeper normaal recht had te blijven tot 1941; dat dus nog driemaal de pacht prijs zou verschuldigd zijn; hetzij 1200 frank, dat artikel 26 der wet van 25 Maart 1876 ontegensprekelijk van toepassing is;

Aangezien het beroep derhalve wel ontvankelijk is, in zooverre het gaat tegen de beschikkingen van het bestreden vonnis die verband houden met de pacht overeenkomsten (art. 21 al. 1 wet van 25 Maart 1876);

Om deze redenen, de rechtbank,

Zegt dat het hooger beroep tijdig en regelmatig is ingesteld in zooverre het gaat tegen de beschikkingen van het bestreden vonnis die verband houden met de pacht overeenkomst;

Ontvangt in die mate het hooger beroep;

Zegt dat het hooger beroep niet ontvankelijk is defectu summae in zooverre het ingesteld is tegen die beschikking van het bestreden vonnis waardoor de beroeper veroordeeld werd in betaling eener som van 150 frank ten titel van vervallen onderhoudsgeld;

En beslissende over het ontvankelijk? verklaard hooger beroep :

Aangezien de beroeper betoogt dat de vordering in betaling van pacht prijs, vervallen op 30 November 1938, in betaling van schadevergoeding, in verbreking der pacht overeenkomst niet ontvankelijk was voor den eersten rechter om reden die vorderingen hun gezamenlijk bedrag 1.000 fr. te boven gaande niet konden aangelegd worden bij wijze van de vereenvoudigde procedure voorzien bij de art. 48 en volgende van het wetboek van burgerlijke rechtspleging (K. B. 13 Januari 1935);

Aangezien het exploit van rechtsingang in dato van 13 December 1938 inderdaad betekend werd volgens de regelen voorzien bij art. 48 en volgende van het wetboek van rechtspleging in burgerlijke zaken (Koninklijk besluit 30 Maart 1936) dat echter alhoewel, de dagvaarding had moeten geschieden volgens art. 4 en 4bis van gezegd wetboek, het gedane exploit niet onbestaand is; dat de nietigheden er in verrat niet konden schaden aan den beroeper (art. 173 wetb. rechtspl. in burgerlijke zaken);

Aangezien de eisch tot betaling van den pacht prijs vervallen den 30 November 1938 gegrond is; dat naar een algemeen gebruik, dat gewoonte geworden is, de pacht prijs draagbaar is; dat, reeds voor den pacht prijs van 1937 de beroeper moest gedaagd worden;

Aangezien de eerste echter met reden de verbreking der overeenkomst heeft uitgesproken;

Aangezien er geen akte dient verleend van zake-lijke aanbieding tot betaling daar deze niet regelmatig geschiedde (art. 1257 en volg. Burgerl. Wetboek en art. 812 en volg. wetb. van burgerl. Rechtspleging) dat ten andere aanbieding thans laattijdig is geworden;

Aangezien er ook geen akte dient verleend van de raming van het geding;

Aangezien er echter geen schade geleden is door beroepene wegens vervroegde verbreking van de overeenkomst;

Aangezien de tegeneisch strekkende tot de ingetotstelling van het stuk land ontvankelijk doch ongegrond is; dat er hier ook geen akte dient verleend aan beroeper van voorbehoud met het oog op vrijwaring zijner rechten;

Om deze redenen, de rechtbank,

Alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Zegt het beroep in de mate waarin het ontvankelijk werd verklaard ongegrond, met uitzondering nochtans voor wat betreft de veroordeling tot schadevergoeding wegens vervroegde pachtverbreking; bekrachtigt het bestreden vonnis in de mate als hier voor gezegd; ontslaat beroeper van de veroordeeling in schadevergoeding;

Veroordeelt beroeper in 5/6 der kosten van beroep en beroepen in het overige zesde.

140

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 2 Februari 1940.

Voorzitter : M. Malgaud.

O. M. : M. Tollebeek.

Pleitter : Mr R. Victor.

STRAFRECHT. — ONDERHOUD VAN BIJZIT.

Voor het vaststellen van het wanbedrijf van onderhoud van bijzit dient de term «onderhoud» opgevat te worden in den zin van onderhoud van geslachtsbetrekkingen en de term «echtelijk huis» in den zin van de plaats waar de man min of meer regelmatig verblijft en die door den aard van het aldaar gepleegd feit een voldoende belang heeft om als woning van den man aanzien te worden.

Al is deze opvatting eenigszins breder dan de termen van de wet, toch dient deze interpretatie aanvaard omdat de geest van de moderne samenleving het onderscheid voor de strafwet tusschen de plichten van man en vrouw niet aanvaardt.

O. M. t/ Buytaert.

Aangezien, alhoewel de Rechtbanken de wet niet te beoordeelen hebben nochtans bij de uitlegging der teksten rekening dient gehouden met de verandering der heerschende sociale opvattingen;

Aangezien als vaststaande dient aangenomen dat de ernstige straffen die de wetgever voor het overspel en het onderhoud eener bijzit voorzien heeft, niet meer algemeen in den geest begrepen worden waarin zij geschreven werden; en dat zij heden dik-

wijls niet anders worden aanzien dan als een eenvoudig middel om de echtscheiding te verkrijgen, hetgeen stellig een miskennig en een misvorming van de bestaande wetsbepalingen is;

Aangezien deze ontwikkeling van het probleem haar uitdrukking in de rechtspraak gevonden heeft in den vorm van een ruime toepassing van verzachtende omstandigheden;

Aangezien, evenwijdig met deze beperkende ontwikkeling, de rechtspraak in zake van onderhoud van bijzit de toepassing van de wet integendeel uitgebreid heeft door een bredere uitlegging van de begrippen van onderhoud en van echtelijk huis;

Aangezien het in het bijzonder hier is dat de algemeene sociale opvattingen een rol gespeeld hebben in de rechtspraak en de Rechtbanken klaarblijkelijk aan den geest van de moderne samenleving hebben willen recht doen, die het verschil dat hier door de wet tusschen de plichten van man en vrouw gedaan wordt, moeilijk aanneemt;

Aangezien de moderne geest die door betichte ingeroepen wordt dus integendeel in den zin van de rechtspraak is, en zolang de bestraffing van het overspel blijft voortbestaan het beginsel van de gelijkheid van rechten en plichten van man en vrouw in het huwelijk dient bewaard;

Aangezien dus met de rechtspraak dient aangenomen dat het woord onderhoud opgevat moet worden in den zin van onderhoud van geslachtsbetrekkingen en de uitdrukking echtelijk huis in den zin van de plaats waar de man meer of min regelmatig verblijft en die door den aard van de daar gepleegde bedrijvigheid een voldoende gewicht aanneemt om als woning van den man aanzien te worden;

Aangezien het feit betichte ten laste gelegd dus bewezen is;

Aangezien er verzachtende omstandigheden bestaan spruitende uit het goed verleden van betichte;

Gelet op artikelen 2, 11, 12, 14, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 40 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Gezien de bepaling van het artikel 194 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, 1, 7, 8 van het strafwetboek en de wet van 2 Januari 1924;

Om deze beweegredenen en bij toepassing van artikels 389, 390, 85, 40, 38 van het strafwetboek door den voorzitter aangeduid;

Rechtsdoende bij tegenspraak, verwijst de Rechtbank den betichte tot een geldboete van fr. 26,— en in de kosten van het proces, of acht dagen gevang;

En aangezien betichte tot hiertoe nooit verwezen is geworden wegens misdaad of wanbedrijf, zegt dat in geval hij binnen drie jaar geen nieuwe veroordeeling ondergaat, de straf tegen hem uitgesproken, als niet bestaande zal aanzien worden krachtens art. 9 der wet van 31 Mei 1888.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!**

141

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

10 Maart 1938.

Voorzitter : M. Claeys.

Rechters : MM. De Smet en Buyck.

Referendaris : M. Maraite.

Pleiters : Mrs M. Matthys en Storme.

VERKOOP. — WAREN ONDERHEVIG AAN VLUGGE EN GEVOELIGE PRIJSSCHOMMELINGEN, LEVERING BINNEN BEPAALDEN TERMIJN. — WEZENLIJK BESTANDEEL.

GESCHREVEN KOOPCONTRACT. — GETUIGENBEWIJS NIET GEGROND. — SCHADEVERGOEDING.

Bij verkoop van waren die onderhevig zijn aan vlugge en gevoelige prijschommelingen, is de voorziene leveringstermijn een wezenlijk bestanddeel van de overeenkomst, wier nietnaleving de ontbinding van rechtswege kan voor gevolg hebben.

Indien de verkoper binnen dien termijn de levering niet gedaan heeft, heeft de koper de keuze tusschen de uitvoering en de ontbinding van de overeenkomst, met schadevergoeding (art. 1610 van het B.W.).

De verbreking in het voordeel van den verkoper, overeenkomstig art. 1657 van het B.W., wegens niet afhaling, gaat niet op als de verkoper in gebreke bleef de levering te doen.

Het aanbod van den verkoper, om door getuigen te bewijzen dat de koper de waren niet heeft willen in ontvangst nemen, is niet aannemelijk indien de koper zich gemakkelijk een schriftelijk bewijs kon anschaffen en het daarenboven een schriftelijk koopcontract geldt.

De schadevergoeding wegens verbreking zal gelijk zijn aan het verschil tusschen den overeengekomen prijs en den gemiddelden prijs ten dage waarop de levering moest geschieden.

Kerckaert t/ De Bois.

Aangezien uit de bestanddeelen der zaak blijkt en partijen overigens akkoord gaan om te erkennen dat verweerder bij overeenkomst in datum 28 Mei 1937 onder anderen van aanlegger tegen den prijs van 22,50 fr. de 100 kg. 150.000 kg. geperst tarwestroo heeft verkocht waarvan de levering gedurende de maanden Augustus-September 1937 in het magazijn van dezen laatste te Gent hoofde te geschieden ;

Aangezien aanlegger, die op 16 Oktober 1937, ondanks eene stellige aanmaning aan verweerder toegezonden, op de voormelde hoeveelheid waar, levering van 110.000 kg. niet had kunnen bekommen, dezen bij exploit gedagteekend 24 November 1937 vóór deze rechtbank heeft betrokken om de overeenkomst waarvan sprake ten zijnen bate verbroken te hooren verklaren en zich daarenboven te hooren veroordeelen hem tot herstelling van de door hem geleden schade eene som van 16.500 fr. te betalen met de gerechtelijke interesten en de kosten des gedings ;

Aangezien verweerder, die beweert integendeel

dat aanlegger zeer wel weet op voornoemde som geen aanspraak te mogen maken, en de voorhanden eisch derhalve een tergend en roekeloos karakter bekleedt, bij tegeneisch aanvraagt dat aanlegger veroordeeld worde hem uit dien hoofde eene schadevergoeding van 500 fr. te storten met de gerechtelijke interesten en al de kosten van het proces ;

Aangezien het voor de hand ligt dat de betwiste koop op waren slaat welke aan vlugge en gevoelige schommelingen in prijs onderhevig zijn ;

Aangezien eene vaste rechtsleer en eene gevestigde rechtspraak eenstemmig beslissen dat in zoodanige koopen de leveringstermijn door partijen vastgesteld een wezenlijk bestanddeel der overeenkomst uitmaakt, zoodat de naleving van dezen termijn van strikte toepassing is en de overeenkomst van rechtswege ontbonden bevonden wordt door het verstrijken van gezegden termijn ten laste van de partij die aan hare verplichtingen te kort gebleven is (Fredericq, Principes de droit commercial, D. I. Nr 151, bl. 165; Handelsrechtbank Gent, 26 Maart 1890, J. C. F. 1890, Nr 617, bl. 289; Handelsrechtb. Aalst, 17 December 1903, J. C. F. 1904, Nr 2730, bl. 161; Handelsrechtbank Gent, 29 December 1909, J. C. F. 1910, Nr 3590 bl. 122 ; Beroepsh. Gent, 3 Febr. 1927 J. C. F. 1927, Nr 4788, bl. 244 ; Beroepsh. Gent, 24 April 1929, J. C. F. 1929, Nr 4929 bl. 108) ;

Aangezien daaruit volgt dat aanlegger die niet-tegenstaande dit rechtsbeginsel sinds den 16n October 1937, zegge dus kort na het verlopen van den hoogerbedoelden termijn, met klare, ondubbelzinnige en uitdrukkelijke bewoordingen zijnen koper vruchteloos in gebreke heeft gesteld om hem de 100.000 kg. ontbrekende kilo's geperst tarwestroo te leveren en ongeveer een maand nadien den onderhavigen eisch heeft ingediend om zijne rechten te beschermen, aan den besproken koop geenszins heeft verzaakt en thans nog ontegensprekelijk gerechtigd is op voet van artikel 1610 van het Burg. Wetboek de verbreking van dezen koop ten laste van verweerder zooals de toekenning eener schadevergoeding op te vorderen (Handelsrechtb. Brugge, 20 Juli 1904, J. C. F. 1904, Nr 2807 bl. 406 ; Handelsrechtb. Aalst, 20 October 1931, J. C. F. 1932, Nr 5212 bl. 42) ;

Aangezien het aan te stippen valt dat de houding welke aanlegger tegenover zijnen verkoper heeft aangenomen, op afdoende wijze betoogt dat hij de aangekochte waar dringend behoefde om zijne klandizie te kunnen bedienen en nooit het afkeurenswaardig inzicht heeft gehad op het koersverschil te speculeeren ;

Aangezien het gansch ten onrechte is dat verweerder, om te trachten zich te onttrekken aan de verantwoordelijkheid die op hem weegt zich wil verschansen achter de beschikkingen van artikel 1657 van het Burgerlijk Wetboek vermits de ontbinding van den koop door voornoemd artikel 1657 in het eigen belang van den verkoper werd ingericht en alleen het gebrek van afhaling door den koper van het verkochte in den bepaalden

termijn bekrachtigt niet van toepassing is in het geval waarin de koper in de onmogelijkheid werd gesteld de aangekochte waren af te halen bij ontstentenis van levering van wege den verkoper (Beroepsh. Gent, 3 Febr. 1927; J. C. F. 1927 Nr 4788, bl. 244; Beroepsh. Gent, 26 October 1927; J. C. F. 1928, Nr 4881 bl. 298);

Aangezien verweerder, wel is waar, beweert en tegenover de stellige ontkenningen hem tegengeworpen aanbiedt te bewijzen door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, dat aanlegger geweigerd heeft na het laatste vervoer van 9 September 1937 de verdere leveringen te aanvaarden, uitdrukkelijk gezegd heeft geen genoegzaam vraag te hebben, aan de vervoerders verklaard heeft dat het overbodig was nog andere hoeveelheden te brengen en hem zulks ter handelsmarkt van Gent dikwijls heeft herhaald;

Aangezien het niet past dusdanig aanbod in te willigen vermits verweerder de gelegenheid heeft gehad, zich een schriftelijk bewijs van de door hem ingeroepen feiten te verschaffen (Beroepsh. Gent, 6 Januari 1926, J. C. F. 1926 Nr 4654 bl. 111; Beroepsh. Gent, 4 Febr. 1926, J. C. F. 1926, Nr 4655 bl. 113); en het geen twijfel lijdt dat, ware de aangevraagde onderzoeksverrichting thans bevolen, zij gelet op de onzekerheid en de broosheid van het getuigenbewijs ooit genoegzaam nauwkeurige en afdoende gegevens zou kunnen verstrekken, om de Rechtbank toe te laten hare overtuiging te vestigen en met volstreckte kennis van zaak te beslissen;

Aangezien dergelijke oplossing zich des te meer opdringt daar het hier een schriftelijk koopcontract geldt en al de wijzigingen of afwijkingen welke er aan worden gebracht insgelijks bij geschrifte hoeven vastgesteld;

Aangezien het overigens in 't oog springt dat de bewering van verweerder geen steek houdt en slechts voor de aangelegenheid van top tot teen werd verduidelijkt daar het vanzelf spreekt dat aanlegger, gezien den opslag op het stroo dat hij onmiddellijk aan zijne klanten kon wederverkopen en waarop hij derhalve een aanzienlijke winst kon verwezenlijken, geen reden had deze waar te weigeren en dat, hadde bij loutere veronderstelling aanlegger zulks gedaan, verweerder oogenschoonlijk niet verzuimd zou hebben ofwel bij een aangeteekenden brief, ofwel bij een deurwaardersexploot daartegen een heftig protest aan te heffen en desnoods de noodige voorzorgsmaatregelen te treffen ten einde zijne rechten te vrijwaren;

Aangezien de rechtsleer en de rechtspraak het eens zijn om aan te nemen dat het bedrag der schadevergoeding welke hoofdens de verbreking van eenen koop aan den koper toekomt heeft in 't algemeen gelijkgesteld met dit van het verschil bestaande tusschen den overeengekomen prijs en den gemiddelden prijs der waar op 't oogenblik waarop de levering moest geschieden (Handelsrechtb. Gent, 26 Maart 1890, J. C. F. 1890, Nr 617 bl. 289; Beroepsh. Gent, 23 Juli 1890, J. C. F. 1891, Nr 795 bl. 366; Handelsrechtb. Aalst, 17 Dec.

1903, J. C. F. 1904, Nr 2730 bl. 161; Handelsrechtb. Gent, 29 December 1909, J. C. F. 1910, Nr 3590 bl. 122; Handelsrechtb. Gent, 5 Juni 1915, J. C. F. 1916, Nr 4488, bl. 262; Beroepsh. Gent, 7 December 1915, J. C. F. 1916, Nr 4426 bl. 13; Beroepsh. Gent, 3 Febr. 1927, J. C. F. 1927, Nr 4788 bl. 244; Beroepsh. Gent, 10 April 1930, J. C. F. 1930, Nr 5021 bl. 51);

Aangezien in alle geval er geen aanleiding bestaat om aan aanlegger eene hoogere vergoeding toe te staan vermits het hem vrij stond luidens de handelsgebruiken zich aanstonds de 110.000 kg. tarwestroo bij andere handelaars te verschaffen, van zoodra hij de overtuiging was toegedaan dat verweerder zijne verbintenissen niet zou nakomen en hij ten slotte niet verrechtvaardigt noch aanbiedt te verrechtvaardigen dat hij door de schuld van verweerder, klanten zou hebben verloren, kostelijke voetstappen zou hebben moeten aanwenden om zich het noodige stroo aan te schaffen en bij veel menschen een slechten naam zou hebben gekregen, als zijnde iemand waar geen steun mag op gemaakt worden;

Aangezien daar verweerder in ondergeschikte orde houdt staan dat gezegd verschil slechts 7 fr. per 100 kg. bereikt dan wanneer aanlegger zijn verlies op 15 fr. per 100 kg. schat en deze schatting steunt op zekere door hem ter debatten voorgedachte stukken welke op zichzelf beschouwd, geen voldoende bewijskracht bezitten, het in het belang eener goede rechtsbedeeling als rechtmatig en billijk voorkomt alvorens wijder uitspraak te doen over den hoofdeisch, tot de hieronder omschreven onderzoeksverrichtingen over te gaan;

Aangezien uit bovenstaande beschouwingen ten genoegen van recht voortvloeit dat de tegeneisch van allen grond ontbloomt is en als dusdanig van nu af dient afgewezen;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige conclusiën verwerpende, verklaart den tusschen partijen op 28 Mei 1937 gesloten koop verbroken ten laste van verweerder;

Verklaart den tegeneisch ongegrond; wijst hem af;

Vooraleer over den hoofdeisch verder te beslissen benoemt in hoedanigheid van deskundige den heer Bruderlin, gehuisvest Tennisstraat te Gendbrugge, met opdracht het verschil vast te stellen tusschen den aankoop prijs van de 110.000 kg. tarwestroo, gedeeltelijk voorwerp van het voormelde contract en den middelprijs derzelfde 110.000 kg. tarwestroo op 't einde van de maand September 1937 en dienvolgens het bedrag van de door aanlegger gebeurlijk geleden schade te bepalen;

Gelast den deskundige van zijn bevindingen een verslag op te maken en het onder den eed ter griffie neder te leggen om daarna op dit verslag door partijen te worden gepleit en geconcludeerd en door de Rechtbank gevonnist zooals het naar rechte zal behooren; verzendt te dien einde de zaak naar hare gewone en openbare zitting van 14 April 1938; kosten voorbehouden.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton. — 15 Juni 1939.

Vrederechter : M. Jans.
Pleiters : Mrs Simont en W. Boucherij.BRANDSCHADE. — AANSPRAKELIJKHEID VAN
VAN DEN HUURDER. — ART. 1733 B. W. B.*I. Art. 1733 B.W.B. is van strikte toepassing en geldt alleen voor den «huurder» niet voor den «bewoner» of «bezetter» van den geteisterden eigendom.*N. V. L'Union Belge t/ Engelrest-Van den Kerckhove
en Mercator.

Aangezien de eisch strekt ten einde na echtelijke of rechterlijke machtiging van tweede verweerster om in rechte te staan, verweerders zich te hooren veroordeelen om aan aanlegster solidairlijk en ondeelbaar, of de eene bij gebrek aan de andere en ieder voor (zijn deel) lees : het geheel, de som van 2710 frank, ten titel van schadevergoeding voor den brand uitgebroken in het gebouw n° 17 Sint Amandsberg bij Gent, Schuurstraat, n° 17, volgens uitleg in de dagvaarding ; samen met verwijzing van verweerders in de gerechtelijke intresten en de kosten des geding, en met verklaring van voorloopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis ;

Gehoord aanlegster en vierde verweerster ;

Aangezien de drie eerste verweerders verstek maken ;

Gelet op art. 2, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935 ;

Aangezien bij ontstentenis van derden verweerder, tweede verweerster door ons van rechtswege dient gemachtigd om in rechte te staan ;

Overwegende dat het niet betwist wordt dat aanlegster als verzekeraarster van den heer Cooreman de som van 2710 fr. uitbetaald heeft uit hoofde van de schade door hem geleden tengevolge van een brand ontstaan in een onroerend goed gelegen te Sint Amandsberg bij Gent, Schuurstraat, 17 ;

Overwegende dat zij bijgevolg in alle rechten, verhalen en vorderingen van gezegden heer Cooreman getreden is tegen alle borgen die tegenover hem zouden gehouden zijn wegens gezegden brand en namelijk tegen zijne huurders ;

Overwegende dat het vaststaat dat vierde verweerster tweede verweerster verzekerd heeft tegen de brand-risico's spruitende uit hare verplichtingen als huurster ;

Overwegende dat echter uit de behandeling der zaak gebleken is dat tweede verweerster geene huurster is van gezegd goed ; dat dit door den heer Cooreman verhuurd was aan eersten verweerder ; dat deze alleen de huurovereenkomst teekende ; dat tweede verweerster enkel, trouwens ten onrechte,

opgegeven werd als «in huwelijk» met hem ; doch dat zij geene verbintenissen nam ;

Overwegende dat aanlegster tevergeefs opwerpt dat de huur onverschillig door eerste of tweede verweerders betaald werd ;

Overwegende dat deze omstandigheid niet ter zake dienend is ;

Overwegende dat art. 1733 B.W.B. waarop de eisch gesteund is eene uitzonderingsbeschikking is en bijgevolg niet kan uitgebreid worden ten laste van eene eenvoudige bewoner van het verbrande goed ;

Overwegende dat bijgevolg noch tweede verweerster, noch vierde verweerster, gehouden is tegenover aanlegster tot de terugbetaling van de door haar verschoten gelden ;

Overwegende dat eerste verweerder huurder is van het goed weeskwestie en bijgevolg luidens gezegd art. 1733 gehouden was zijnen verhuurder schade-loos te stellen ; dat bijgevolg het verhaal tegen hem door aanlegster uitgeoefend ontvankelijk en gegrond is.

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, rechtdoende bij verstek tegenover de drie eerste verweerders, en bij tegenspraak tegenover vierde verweerster, geven verstek tegenover de drie eerste verweerders ; machtigen tweede verweerster om in rechte te staan ; verklaren den eisch gegrond tegen eersten verweerder, doch niet tegen tweede verweerster en vierde verweerster ;

Veroordeelen eersten verweerder om aan aanlegster te betalen de som van 2710 frank, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten.

Wijzen aanlegster of van haren eisch tegen tweede verweerster en vierde verweerster. Verwijzen aanlegster en eerste verweerder elk in de helft der kosten, dewelke in het geheel belopen op 273,85 frank, hierin niet begrepen de verdere mogelijke onkosten, welke ten laste vallen van wie ze noodig maakt.

BIBLIOGRAPHIE

HENRI DE PAGE. — *Traité Elementaire de Droit Civil Belge*, 2e Deel. Tweede uitgave. — Et. Em. Bruylant. Brussel 1940. 1107 blz.

Zooals wij drie maand geleden aankondigden (*Rechtskundig Weekblad* van 12 Nov. 1939 blz. 316) is thans ook van het tweede deel van dit standaardwerk een tweede uitgave uitgekomen, weer eens met 130 blz. meer dan de eerste, van 1934. Het behandelt de onbekwame personen (minderjarigen, krankzinnigen en verwilders) en de algemeene beginselen van het verbintenissenrecht (het kontrakt, de burgerlijke aansprakelijkheid en de zaakwaarneming).

De inhoudstafel toont aan dat de algemeene lijn dezelfde is gebleven ; met behulp van een paar bis- en ter-artikels is de auteur er toe gekomen, zeer veel nieuwe verklaringen in te lasschen, die zonder moeite kunnen gebezigd worden door al wie de eerste uitgave heeft geraadpleegd.

Wij vinden bij dit tweede deel al de hoedanigheden, die wij bij de nieuwe uitgave van het eerste deel hebben geroemd; — klare, duidelijke en volledige uiteenzetting van de groote grondbeginselen, met logische bijna mathematische gevolgtrekkingen voor de tekstverklaring; nauwkeurige ontleding van de rechtspraak, voornamelijk van het Hof van Verbreking, waarvan geen enkel arrest vergeten wordt; gespierde en sierlijke taal, die suggestief werkt; onvervaarde kritiek van leerstelsels die den auteur verwrongen voorkomen of in strijd met het doel van den wetgever.

Iets hindert ons nochtans in dit tweede deel nog sterker dan bij het eerste, en in het algemeen in al wat de vruchtbare auteur voortbrengt, nl. een zekere eenzijdigheid in het raadplegen en in het noemen van de rechtsgeleerde schrijvers. Planiol en Ripert, Colin en Capitant, Josserand en Aubry en Rau zijn voorwaar betrouwbare gidsen; maar er zijn toch ook Belgische auteurs die zouden mogen genoemd worden, zelfs buiten Arntz en Laurent; er zijn ook Vlaamsche rechtsgeleerden en Nederlandsche, Scholten en Suyling om maar die twee te noemen. Bij de voogdij bijvoorbeeld geeft de auteur terecht een aantal historische bijzonderheden over onze oude Costuymen; zou hij bij Fockema Andreae niet te raden gegaan zijn? Moet alles uit Defacqz komen, wiens werk al bijna honderd jaar oud is? De studie over de voogdij in het oud-belgische recht, eenige jaren geleden door onzen jongen collega J. van Houtte, geschreven en door de Rechtsfaculteit van de Rijksuniversiteit Gent uitgegeven, mocht zeer zeker geciteerd worden. Wanneer Prof. de Page de Belgische voogdij, als instelling van privaat familierecht die in het belang van de pupillen ingericht is, uitstekend ontleed heeft, toont hij aan hoe nochtans in verscheiden wetgevingen de voogdij aan het administratief of rechterlijk toezicht onderworpen wordt; hij noemt het Duitse *Vormundschaftsgericht*, duidt den toestand in Zwitserland aan en zelfs in de Sovjetrepubliek; de Nederlandsche voogdijraden worden niet genoemd.

Ook bij het verbintenissenrecht, verwijst de schrijver meer dan eens, en dat past bij theoretische besprekingen, naar buitenlandsch recht, het Engelsche, het Duitse (meestal langs Saleilles); het Hollandsche recht blijft buiten bespreking en de studies van Vlaamsche rechtsgeleerden bestaan niet. In een zoo uitvoerig werk als dat van Prof. de Page zou ook hun zienswijze, al ware het maar een enkele keer, te pas komen.

Die tekortkoming is niet van aard om het werk zijn waarde te ontnemen. De wijze waarop onze Brusselsche Collega met zijn persoonlijke sterke interpretatiekunst het kontrakt aan de moderne economische eischen aanpast, zijne uiteenzettingen over de kontraktuele aansprakelijkheid en over de onvoorziene gevolgen van een kontrakt zijn meesterlijk en zullen zeker op de rechtspraak een weldoende invloed uitoefenen; zijn verklaring van de verplichting tot vergoeding van schade toegebracht door krankzinnigen, volgens het nieuwe art. 1386 bis (Wet van 16 April 1935) draagt den stempel van een grootsche opvatting van het recht als middel tot maatschappelijke volmaking.

Prof. Henri de Page mag van nu af aan genoemd worden een van de meest persoonlijke en van de meest betrouwbare civilisten van onzen tijd.

Prof. Niko Gunzburg.

WETGEVING

BESLUITWET van 2 Februari 1940 betreffende het beheer, in tijd van oorlog, van de vennootschappen van koophandel of van de vennootschappen die dergelijken vorm aannemen.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Het ontwerp van besluitwet dat de regeering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter onderteekening voor te leggen heeft ten doel de werking van de handelsvennootschappen te verzekeren.

De in bedoeld ontwerp van besluitwet vervatte bepalingen moeten onder meer dienen om, mocht het noodig zijn, de overbrenging van den maatschappelijken zetel te vergemakkelijken. Zij bepalen, voor dat geval, de voorwaarden met inachtneming waarvan de raad van beheer, de raad van zaakvoerders, het college van vereffenaars of het college van toezicht, en de algemeene vergaderingen zullen worden bijeengeroepen.

BESLUITWET

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, heil.

Gelet op artikel 1, 3°, van de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend;

Overwegende dat het dringend noodig is te voorzien in de noodwendigheden van het beheer van de vennootschappen, in tijd van oorlog;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad hebben over beraadslaagd,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. De maatschappelijke zetel van alle Belgische vennootschappen van koophandel of vennootschappen die een dergelijken vorm aannemen, kan, zonder dat de vennootschap haar nationaliteit verliest, voorloopig overgebracht worden naar elke andere plaats dan die welke in de maatschappelijke akte was bepaald, zelfs naar het buitenland, bij een eenvoudige beslissing van het orgaan dat met het beheer van de vennootschap is belast: raad van beheer, zaakvoerder of raad van zaakvoerders.

De beslissing moet worden aangegeven in het handelsregister en zoo spoedig mogelijk worden bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad.

Art. 2. In geval zulks noodzakelijk is, kan worden afgeweken van al de bepalingen die de modaliteiten regelen volgens welke de raad van beheer, de raad van zaakvoerders, het college van vereffenaars en het college van commissarissen moeten worden bijeengeroepen, of die de plaats van hun bijeenkomst vaststellen.

Art. 3. De Koning kan, indien zulks noodzakelijk is, afwijkingen voorzien op het stuk van de wettelijke en statutaire bepalingen betreffende de modaliteiten die de oproeping van de algemeene vergadering en de plaats waar zij zal bijeenkomen, regelen.

Art. 4. Bijaldien, wegens de tijdsomstandigheden, de vergadering der vennoten of der aandeelhouders niet kan worden gehouden op het tijdstip dat door de statuten is vastgesteld, worden de mandaten van de beheerders, de zaakvoerders en de commissarissen, na hun afloop, van rechtswege verlengd tot op het oogenblik dat die vergadering kan worden gehouden.

Art. 5. De algemeene vergadering kan te allen tijde hare bevoegdheden overdragen aan den raad van beheer of aan de zaakvoerders, behoudens wanneer het gaat om een wijziging van de statuten.

Indien de vergadering niet kan worden bijeengeroepen wegens omstandigheden van overmacht, kan de raad van ambtswege de bij de eerste alinea van dit artikel voorziene bevoegdheden uitoefenen.

Een en ander onder voorbehoud dat de algemeene vergadering aan de beheerders, zaakvoerders en commissarissen vrijstelling van verantwoordelijkheid zal verleenen zoodra zij wegens de omstandigheden opnieuw normaal zal kunnen bijeenkomen.

Art. 6. De raad van beheer, de zaakvoerders en het college van vereffenaars kunnen, voor het geval van evacuatie of van bezetting van een gedeelte van het grondgebied, bevoegdheden die verder reiken dan het dagelijksch beheer van de vennootschap, overdragen aan een of meer al dan niet onder hen gekozen personen.

Art. 7. De bevoegdheden van de algemeene vergadering, van de beheerders en, in het algemeen van al degenen die, op gelijk welke gronden, het recht hebben te beschikken over de goederen of over de rechten van de vennootschap, zijn geschorst voor zoover die vergadering bijeenkomt of voor zoover die personen verblijven in een door een vijandelijke mogendheid bezet gedeelte van het grondgebied, en dat het gaat om goederen of rechten die zich buiten dat gedeelte van het grondgebied bevinden.

Art. 8. De vennootschappen waarvan de bestaansduur in tijd van oorlog verstrijkt, worden van rechtswege verlengd voor een termijn die een einde neemt zes maanden nadat deze besluitwet zal opgehouden hebben van kracht te zijn.

Evenwel, indien vóór het verstrijken van den aldus verlengden termijn, de algemeene vergadering beslist dat de bestaansduur van de vennootschap voor een nieuwen termijn zal worden verlengd, kan deze verlenging niet méér bedragen dan dertig jaar te rekenen van den dag waarop de bij dit artikel voorziene verlenging een aanvang zal hebben genomen.

De rechten die in verband met de verlenging verschuldigd zullen zijn worden berekend naar hetgeen, op het oogenblik waarop de vergadering haar beslissing heeft genomen, als belastbaar voorhanden is en worden geïnd zooals bepaald is in de artikelen 8 tot 11 van het koninklijk besluit van 22 Augustus 1934 en, te rekenen van 1 Februari 1940, zooals bepaald is in artikel 119 van het koninklijk besluit n° 64 van 30 November 1939.

Art. 9. De bepalingen van deze besluitwet treden in werking op den dag waarop zij in het Staatsblad worden bekendgemaakt en blijven van kracht tot op den bij koninklijk besluit nader te bepalen dag waarop het leger op vredesvoet zal teruggebracht worden.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 2ⁿ Februari 1940.

21^e Rechtskundig Congres. GENT 30 - 31 MAART 1940

Op 30-31 Maart zal te Gent, samen met de tweejaarlijksche Wetenschappelijke Vlaamsche Congressen, ook het 21^e Rechtskundig Congres gehouden worden.

De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden heeft gezorgd voor het samenstellen van een programma van de allerhoogste actualiteit en tegelijkertijd zoowel van practische als van wetenschappelijke beteekenis.

Het Rechtskundig Congres zal twee vergaderingen houden, een den Zaterdagmiddag en een den Zondagmorgen.

's Zaterdags zal het volgende punt besproken worden :

De Raad van State en de Belgische Grondwet.

Is het met de bepalingen van de Belgische Grondwet verenigbaar dat aan een Raad van State rechtsmacht wordt verleend? Zoo ja, in welke mate en voor welke betwistingen?

Praeadviezen van Mrs. V. Boon, A. Kluyskens en R. Victor.

De vergadering van Zondagmorgen wordt gewijd aan de bespreking van de hiernavolgende kwestie :

Bevoegdheid van den Rechter om overeenkomsten te wijzigen.

Bezit de Belgische rechter bevoegdheid om, in bepaalde gevallen, wegens veranderde toestanden ofwel om reden van billijkheid of goede trouw, een overeenkomst te wijzigen? Zoo neen, dient een zoodanige bevoegdheid hem te worden toegekend?

Praeadviezen van Mrs W. Van Hille en J. Van Houtte.

De verschillende praeadviezen zullen eerst-daags in het «Rechtskundig Weekblad» verschijnen.

Wij twijfelen er niet aan dat dit Rechtskundig Congres de algemeene belangstelling zal wekken en dat de Vlaamsche juristen in groot getal de beide vergaderingen zullen bijwonen.

MEDEDEELINGEN

Le Colis intellectuel du juriste mobilisé

Onder deze benaming is er een comiteit tot stand gekomen waarvan hieronder de samenstelling wordt gegeven.

Het doel van dit werk bestaat erin aan de gemobiliseerde juristen boekwerken toe te zenden ten einde hen in de mogelijkheid te stellen hun vrije uren te wijden aan de studie van het recht. Het werk zal op de volgende wijze functioneren.

Dank zij inschrijvingen van welwillende schenkers wordt er gratis aan elk gemobiliseerd jurist een pak boeken bezorgd dat door hem zelf wordt gekozen uit werken die in de laatste vijf jaar verschenen zijn.

De afstand van hunne auteursrechten door vele schrijvers en de belanglooze tussenkomst van meerdere uitgevers hebben toegelaten voor een inschrijving van 150 frank aan de gemobiliseerden een pak boekwerken ter waarde van 600 frank toe te zenden. De gemobiliseerden zelf doen de keus uit een lijst die hun wordt voorgelegd.

De schenkers zullen natuurlijk zelf in de eerste plaats degenen kunnen aanduiden die van dit voordeel zullen genieten.

Voor het overige zullen de verzendingen gebeuren aan gemobiliseerde juristen van dezelfde omschrijving als de schenkers, te beginnen met de jongste.

Het comiteit doet een warmen oproep aan schrijvers en uitgevers opdat zij op breede wijze dit werk zouden steunen, ten einde de lijst van de boekwerken, die ter beschikking zullen gesteld worden, zoo uitvoerig mogelijk te maken. Dit uitstekend initiatief verdient natuurlijk allen steun.

Inschrijvingen kunnen geschieden door overschrijving op de postcheckrekening nr 101.255 (Colis intellectuel du juriste mobilisé).

Beschermend Comiteit :

J. F. Jamar, Eerste Voorzitter van het Hof van Verbreking; A. Gesché, Procureur Generaal bij het Hof van Verbreking; Graaf O. de Lichtervelde, Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Brussel; C. Pholien, Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel; J. C. Lagae, Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Gent; A. Remy, Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Gent; H. Herbiet, Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Luik; A. Destexhe, Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Luik; P. Veldekens, Stafhouder van de Orde der Advocaten bij het Hof van Verbreking; L. Braffort, Stafhouder van de Orde der Advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel; H. De Cock, Stafhouder van de Orde der Advocaten bij het Hof van Beroep te Gent; A. Devigne, Stafhouder van de Orde der Advocaten bij het Hof van Beroep te Luik; H. Van Leynseele, Voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten; J. Fohe, Senator, Voorzitter van het Verbond der Belgische Notarissen; A. Neuman, Voorzitter van het Verbond der Belgische Deurwaarders.

Werkend Comiteit :

Voorzitter : L. Henebicq, oud-Stafhouder van de Orde der Advocaten.

Onder-Voorzitter : C. Hauchamps, Notaris te Brussel.

Leden : Brussel : R. Lescot, Voorzitter der Jonge Balie; Antwerpen : R. Victor, Hoofdopsteller van het « Rechtskundig Weekblad »; Gent : A. Rodenbach, docter in de rechten, pleitbezorger; Luik : L. Collignon, advocaat bij het Hof van Beroep te Luik, Voorzitter van het « Groupement des avocats de langue française ».

Secretaris : E. Brohée, advocaat te Brussel.

Schatbewaarder : Mr M. Passelecq, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel.

TIJDSCHRIFTEN

TIJDSCHRIFT VOOR NOTARISSEN. — Nr. 1. — Januari 1940. — J. Evers : Wetboek der Registratierechten. — Het nieuwe wetboek in vogelvlucht. — G. Smout : Is de wettelijke inschrijving ten voordeele der echtgenooten nog geldig dan als zij genomen wordt wanneer het pand reeds in beslag genomen werd ?

RECHTSKUNDIG TIJDSCHRIFT. — Nr. 1. — Januari-Februari 1940. — Het Middeleeuwsch Solidarisme thans nog copieerbaar ?, door Prof. Dr. Em. Lousse. — Het kernprobleem van de onteigeningen ten algemeenen nutte, door Dr. Jur. J. Rondou.

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr. 1. — 6 Januari 1940. — Prof. Mr. J. C. Van Oven : Overdracht van auteursrecht. — A. J. Haakman : Regeeringsvoorschriften in Oorlogstijd, Art. 100 Wetb. v. Str.

Nr. 2. — 13 Januari 1940. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl : Prijsverklaring van onzijdige schepen (1). — Mej. Mr. M. A. Suijling : De invloed van overmacht op leveringen in termijnen.

Nr. 3. — 20 Januari 1940. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl : Prijsverklaring van onzijdige schepen (II, slot). — Prof. Mr. Dr. G. van den Bergh : De artikelen 7 en 9 van de Grondwet in het licht van de moderne techniek.

Nr. 4. — 27 Januari 1940. — Mr. F. M. J. Jansen : Onrechtmatige overheidsdaad en ambtenaarsaansprakelijkheid. — Mr. A. C. Rueb : De openbare weg.

Nr. 5. — 3 Februari 1940. — Mr. Marius G. Levenbach : Arbeidsverhoudingen en arbeidscontracten. — Mr. J. Ph. A. Enthoven : Borgtocht en huurkoop.

Nr. 6. — 10 Februari 1940. — Dr. D. S. Jessurun Cardozo : Huwelijksgemeenschap en alimentatie. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl : Modern contrabandarecht (1).

BELGIQUE JUDICIAIRE. — Nr. 19. — 1 December 1939. — Droit international privé, par Pierre Wigny.

Nr. 1. — 1 Januari 1940. — De la responsabilité civile des sociétés commerciales du chef des délits et quasi-délits de leurs administrateurs, par Jean Corbiau.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr. 3599. — 14 Januari 1940. — Nécessité du superflu. — Des pouvoirs d'instruction disciplinaire des Conseils de l'Ordre.

Nr. 3600. — 21 Januari 1940. — Théo Collignon : Xavier Neujean.

Nr. 3601. — 28 Januari 1940. — Henri Velge : Le Code de l'Enregistrement.

Nr. 3602. — 4 Februari 1940. — Solidarité.

Nr. 3603. — 11 Februari 1940. — L. Hennebicq : La doctrine générale de l'Etat (Jean Dabin et Georges del Vecchio).

De Vrijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.